

EPIPEN®

adrenalin v avtoinjektorju

**VODNIK ZA
BOLNIKE
DEJSTVA O
ANAFILAKSIJI**

Izobraževalno gradivo je pripravljeno z namenom zagotavljanja varne in učinkovite uporabe zdravila ter ustreznega obvladovanja določenih pomembnih tveganj in je odobreno s strani JAZMP (junij 2019).
Pred uporabo zdravila natančno preberite Navodilo za uporabo.

1

KAJ JE ANAFILAKSIJA?

Anafilaksija je resna in življenje ogrožajoča alergijska reakcija. Simptomi se lahko pojavijo v nekaj sekundah ali v nekaj minutah po stiku s snovjo, na katero je posameznik alergičen. To snov imenujemo alergijski sprožilec ali alergen. Anafilaksija se lahko pojavi tudi kot reakcija, povzročena s telesnim naporom ali drugim neznanim razlogom.

Anafilaksija je pretiran odziv imunskega sistema na sicer nenevarno snov, kot je na primer določena vrsta živil. Da bi se telo obvarovalo, se v telesu sproži reakcija, v kateri se sprostijo kemične snovi in življenje ogrožajoči simptomi.

a) Najpogostejši sprožilci anafilaktične reakcije

Hrana

Na primer arašidi, lešniki, oreščki, jajca, soja, ribe, školjke, pšenica, mleko. Več kot 30 % vseh resnih anafilaktičnih reakcij sprožajo alergeni v hrani.

Strupi insektov

Na primer čebelji, osji, sršenov, čmrcljev strup. Pri več kot 3 % odraslih in 1 % otrok je razlog anafilaksije pik žuželk.

Zdravila

Na primer antibiotiki, anestetiki, analgetiki.

Lateks

Na primer rokavice, obliži, kondomi.

Telesni napor (trening, vadba)

Pojavi se zelo redko, pogojno v kombinaciji z drugimi dejavniki.

Idiopatski vzroki

Neznan sprožilec.

b) Prepoznavanje simptomov

Običajno se anafilaktična reakcija prične s hudim telesnim neugodjem. Simptomi se lahko pojavijo v nekaj minutah, zato je še posebej pomembno, da si takoj pomagata.

Simptomi, ki kažejo na začetek anafilaktične reakcije, vključujejo:

- srbenje kože;
- dvignjen izpuščaj (kot koprivnica);
- pordelost;
- otekanje ustnic, žrela, jezika, rok in nog;
- oteženo dihanje;
- hripavost;
- slabost;
- bruhanje;
- krče v trebuhu in
- v nekaterih primerih izgubo zavesti.

Seznam simptomov ni popoln. Vedno se pogovorite z zdravnikom, na kaj morate biti še pozorni.

c) Kako zdraviti anafilaksijo

Vedeti morate, kaj sproži alergijo, in se temu vedno izogibati. Zelo pomembno je, da poznate znake in simptome anafilaksije. Če kljub vsemu pride do anafilaktične reakcije, je injiciranje adrenalina v mišico prva linija zdravljenja za preprečevanje napredovanja simptomov, nato pa je treba poklicati reševalno vozilo. Adrenalin je treba uporabiti takoj, ko se pojavijo simptomi in preden se ti razvijejo v anafilaksijo (glejte poglavje 1b). Adrenalin povzroči hitro krčenje žil, zato zviša krvni tlak in ohranja prekrvavitev ter zmanjšuje otekanje. Poleg tega adrenalin omogoča sprostitvev mišic v pljučih in lajša težave pri dihanju.¹

2

KAJ JE AVTOINJEKTOR Z ADRENALINOM EPIPEN?

Avtoinjektorja Epipen 300 mikrogramov/0,3 ml in Epipen za otroke 150 mikrogramov/0,3 ml sta napolnjena injekcijska peresnika za enkratno uporabo za injiciranje adrenalina v primeru hudih alergijskih reakcij. Avtoinjektor je zasnovan tako, da ga bolnik uporablja sam, to je za injiciranje standardiziranega odmerka adrenalina v stegno pri življenje ogrožajoči anafilaktični reakciji. En avtoinjektor Epipen 300 mikrogramov/0,3 ml in Epipen za otroke 150 mikrogramov/0,3 ml se lahko uporabi le enkrat.

a) Značilnosti pripomočka (avtoinjektorja)

Modra varnostna zaporka

Preprečuje nenamerno sprožitev avtoinjektorja.

Navodila

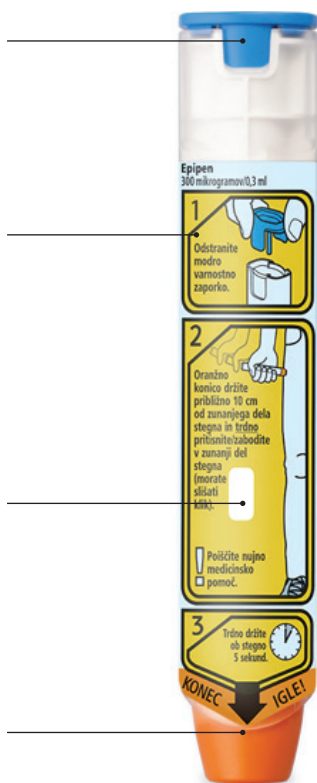
Podrobna navodila za uporabo po korakih – omogočajo hitro uporabo v nujnih razmerah.

Zorno okno

Redno preverjajte in se prepričajte, da je raztopina bistra in brezbarvna. Če raztopina postane motna ali obarvana, kontaktirajte zdravnika za zamenjavo avtoinjektorja.

Oranžni zaščitni pokrovček za iglo

Ohranja zaščito igle pred in po uporabi.

Redno preverjajte zorno okno na vašem avtoinjektorju in se prepričajte, da je raztopina bistra in brezbarvna.

Vsebnik iz trdnega materiala s pokrovčkom
Za zagotavljanje varnega prenašanja in hitrega dostopa do zdravila.

Zaščitni pokrovček za iglo

Pred uporabo Po uporabi

Zorno okno

Pred uporabo Po uporabi

b) Kako uporabljati avtoinjektor

Vzemite avtoinjektor iz vsebnika. Lezite z rahlo dvignjenimi nogami, da zagotovite nemoteno kroženje krvi ali se namestite v sedeč položaj, če je dihanje oteženo.

1

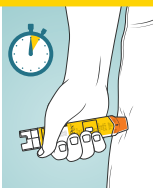
Avtoinjektor EpiPen primite z dominantno roko, s palcem najbližje modri varnostni zaporki in oblikujte pest okoli avtoinjektorja (z oranžno konico navzdol). Izvlecite modro varnostno zaporko. Zapomnite si: »Modra proti nebu, oranžna proti stegnu.«

2

Avtoinjektor držite v razdalji približno 10 cm stran od zunanje strani stegna. Oranžna konica mora biti obrnjena proti zunanji strani stegna.

3

Avtoinjektor trdno pritisnite/zabodite v zunanjo stran stegna pod pravim kotom (pod kotom 90 stopinj). Slišati morate klik. Trdno držite ob stegno 5 sekund. Injiciranje je zdaj končano in zorno okno avtoinjektorja je zatemnjeno.

4

Avtoinjektor je treba odstraniti in varno zavreči. Oranžni pokrovček se podaljša in zakrije iglo.

5

Mesto injiciranja nežno masirajte 10 sekund. Pokličite številko 112, prosite za prihod rešilnega vozila, povejte, da gre za »anafilaksijo«.

V primerih, ko zdravilo injicira skrbnik, je treba poskrbeti, da je bolnikova noga med injiciranjem imobilizirana, s čimer se zmanjša tveganje za pojav poškodbe na nogi ali ukrivljenja igle.

S spremljevalcem ostanite v ležečem ali sedečem položaju do prihoda zdravstvenega delavca.

Nezavestnega bolnika je treba namestiti v stabilni bočni položaj za nezavestnega.

1

2

3

4

Za dodatne informacije obiščite www.epipen.si in si oglejte predstavitveni video »Kako uporabljati avtoinjektor Epipen«.

Če vam je zdravnik predpisal 2 avtoinjektorja Epipen, imejte vedno pri sebi oba, če se simptomi ne izboljšajo v 5 do 15 minutah in je potreben še en odmerek zdravila. En avtoinjektor Epipen se lahko uporabi le enkrat.

Bližnje poučite o tem, da ste oseba, ki lahko doživi anafilaktično reakcijo in jim razložite, kaj bi to reakcijo lahko sprožilo. Pomagajte družinskim članom, prijateljem, učiteljem in kolegom z informacijami o tem, kako prepoznati simptome anafilaksije in kaj je potrebno storiti, ko pride do reakcije. Prepričajte se, da vedo, kje je shranjen vaš avtoinjektor Epipen in kako se ga uporablja.

Če imate pri sebi tudi Epipen napravo za usposabljanje, pazite, da hranite aktivni avtoinjektor in napravo za usposabljanje ločeno, da ju v urgentnih razmerah ne bi zamešali.

3 POGOSTO ZASTAVLJENA VPRAŠANJA

V: Kakšna je razlika med avtoinjektorjema Epipen 300 mikrogramov/0,3 ml in Epipen za otroke 150 mikrogramov/0,3 ml?

O: Oba vsebujeta adrenalin, vendar se med seboj razlikujeta po odmerku. Za bolnike nad 30 kg je primeren avtoinjektor Epipen 300 mikrogramov/0,3 ml, medtem ko je za bolnike med 15 in 30 kg primeren avtoinjektor Epipen za otroke 150 mikrogramov/0,3 ml. Zdravnik bo odločil, kateri odmerek je za vas pravi.

V: Kako vem, da je moj avtoinjektor Epipen deloval in da sem prejel(a) adrenalin, ki ga potrebujem?

O: Ko zamahnete in zabodete avtoinjektor Epipen v stegno, se sprostita igla in odmerek adrenalina. Ko avtoinjektor odmaknete, se oranžni pokrovček podaljša, da pokrije iglo, zorno okno pa postane temnejše. V peresniku je še vedno nekaj adrenalina, vendar je to povsem običajno. Hitro boste začutili, da adrenalin deluje. Ne pozabite, da en avtoinjektor Epipen lahko uporabite samo enkrat.

V: V mojem avtoinjektorju Epipen je zračni mehurček. Je še vedno primeren za uporabo?

O: Mehurček je vrsta plina, ki se imenuje dušik in popolnoma običajno je, da se nahaja v avtoinjektorju Epipen. Tak peresnik lahko brez skrbi uporabite, kajti mehurček na delovanje peresnika ne vpliva.

V: Kako shranjujem svoj avtoinjektor Epipen?

O: Adrenalin je občutljiv na svetlobo. Avtoinjektor shranjujte v zunanji ovojnini (škattli) in pri temperaturi do 25°C. Avtoinjektorja Epipen ne shranjujte v hladilniku, ne zamrzujte in ne izpostavljajte pretirani vročini. Vsebnik shranjujte v zunanji ovojnini za zagotovitev zaščite pred svetlobo. Ob izpostavitvi zraku ali svetlobi se adrenalin hitro pokvari in postane rožnate ali rjave barve. Ne pozabite občasno preveriti vsebino steklenega vložka avtoinjektorja Epipen, da se prepričate, da je tekočina še vedno bistra in brezbarvna. Zamenjajte avtoinjektor pred datumom izteka roka uporabnosti ali še prej, če je raztopina obarvana ali vsebuje oborino (trdne delce).

V: Kako zavržem pretečen avtoinjektor Epipen, ki ni bil uporabljen?

O: O načinu odstranjevanja zdravila se posvetujte s farmacevtom.

V: Kaj naj storim, če opazim, da je mojemu avtoinjektorju Epipen pretekel rok uporabnosti?

O: Čimprej obiščite zdravnika, da boste prejeli recept za nov peresnik. Nastavite si opomnik za iztek roka uporabnosti na mobilnem telefonu.

V: Kaj moram upoštevati pri avtoinjektorju Epipen, ko potujem?

O: Prepričajte se, da imate s seboj dovolj avtoinjektorjev, kajti preskrbljenost z zdravilom Epipen ni v vseh državah enaka. Nekatere letalske družbe pred vnosom na letalo zahtevajo zdravniško potrdilo. Pozanimajte se o tem pri vaši letalski družbi.

4

**EPIPEN PREDSTAVITVENI
VIDEO**

Epipen predstavitveni video zdravila je dostopen na spletnih straneh www.jazmp.si/dokumenti in www.epipen.si.

5

POROČANJE O NEŽELENIH UČINKIH

Pred uporabo zdravila natančno preberite Navodilo za uporabo. Če opazite katerikoli neželeni učinek, se posvetujte z zdravnikom, farmacevtom ali drugim zdravstvenim delavcem. O domnevnem neželenem učinku lahko poročate tudi neposredno nacionalnemu centru za farmakovigilanco, na način, kot je objavljeno na spletni strani www.jazmp.si.

6

KONTAKTNI PODATKI

MEDA Pharma GmbH & Co. KG
Benzstrasse 1
D-61352 Bad Homburg
Nemčija

www.epipen.si

Predstavništvo imetnika dovoljenja za promet z zdravilom:
Mylan Healthcare d.o.o.
Dolenjska cesta 242c
1000 Ljubljana, Slovenja
Tel. + 386 1 23 63 180

7

LITERATURA

1. Mod. n. Lieberman P et al. *J Allergy Immunol* 2010 126: 477-80